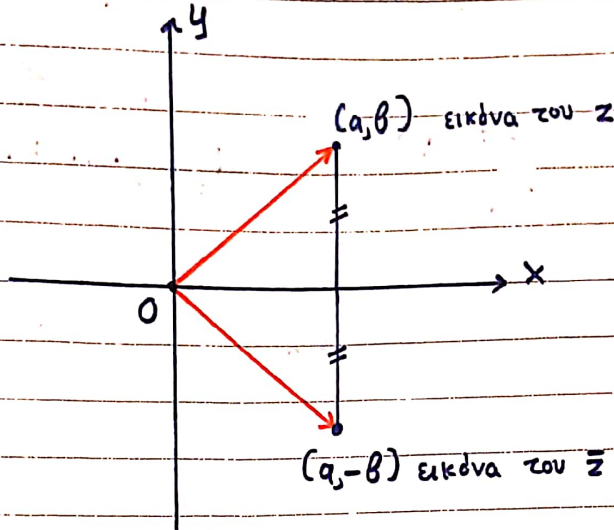

Συζυγής Μιγαδικός

$$z = a + \beta i, \quad a, \beta \in \mathbb{R}$$

$$\bar{z} = a - \beta i$$

$$\text{άρα } \overline{(\bar{z})} = z$$

Ιδιότητες

(i) $z = \bar{z} \Leftrightarrow z \in \mathbb{R}$ και $z = -\bar{z} \Leftrightarrow z \in i\mathbb{I}$

(ii) $\overline{z \pm w} = \bar{z} \pm \bar{w}$ και $\overline{az} = a \cdot \bar{z}, \forall a \in \mathbb{R}$ Γραμμικότητα του συζυγούς

(iii) $\overline{z \cdot w} = \bar{z} \cdot \bar{w}$

(iv) $\overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{\bar{z}}{\bar{w}} \quad (w \neq 0)$

(v) $z + \bar{z} = 2 \operatorname{Re}(z)$ Πολύ χρήσιμη

(vi) $z - \bar{z} = 2 \operatorname{Im}(z) \cdot i$

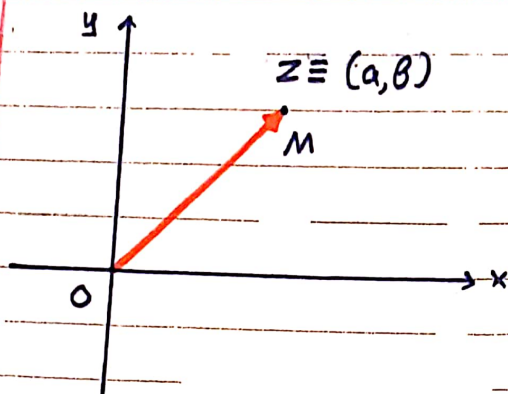
(vii) $\forall n \in \mathbb{N}$ ισχύει: $\overline{(z^n)} = (\bar{z})^n$

(4)

Μέτρο

$$z = a + \beta i$$

$$|z| = \sqrt{a^2 + \beta^2}, \quad |z| \geq 0 \text{ πάντα}$$

δηλ. $|z| = |\vec{OM}|$

Ιδιότητες

Έστω $z, w \in \mathbb{C}$

2 πολύ εφυπηρετικές μορφές της ιδιότητας αυτής

(i)

$$|z|^2 = z \cdot \bar{z} \quad \text{Μαγική Ιδιότητα} \Leftrightarrow \bar{z} = \frac{|z|^2}{z} \Leftrightarrow z = \frac{|z|^2}{\bar{z}}$$

(ii)

$$|z \cdot w| = |z| \cdot |w|$$

Απόδ.

$$\begin{aligned} |z \cdot w|^2 &\stackrel{(i)}{=} (zw) \cdot \overline{(zw)} = \\ &= z \cdot w \cdot \bar{z} \cdot \bar{w} = \\ &= (z \cdot \bar{z}) \cdot (w \cdot \bar{w}) \stackrel{(i)}{=} \\ &= |z|^2 \cdot |w|^2 \Leftrightarrow |z \cdot w| = |z| \cdot |w|, \text{ ό.έ.δ.} \end{aligned}$$

iii)

Εάν $w \neq 0$:

$$\left| \frac{z}{w} \right| = \frac{|z|}{|w|}$$

(iv) $|\bar{z}| = |z|$

(v) $|z|=1 \iff \bar{z} = \frac{1}{z} \iff z = \frac{1}{\bar{z}}$

Πολύ χρήσιμο σε Ασκήσεις

(vi) Ιδιότητα Παραλληλογραμμου
ή Θεώρημα Διαμέσων αν το δεις Γεωμετρικά!

$|z+w|^2 + |z-w|^2 = 2(|z|^2 + |w|^2)$

Απόδειξη:

Ο μόνος τρόπος να χειρισθείς μέτρο αθροίσματος ή μέτρο διαφοράς είναι να υψώσεις στο τετράγωνο (ακόμα και αν το τετράγωνο δεν υπάρχει στην τελική σχέση) και μετά να χρησιμοποιήσεις την ιδιότητα (i).

$|z+w|^2 = (z+w) \cdot (\bar{z} + \bar{w}) = z\bar{z} + z\bar{w} + w\bar{z} + w\bar{w} = |z|^2 + z\bar{w} + w\bar{z} + |w|^2$, ομοίως:

$|z-w|^2 = |z|^2 - z\bar{w} - w\bar{z} + |w|^2$

Με πρόσθεση κατά μέλη προκύπτει το ζητούμενο, ο.ε.δ.

(vii) $\forall n \in \mathbb{Z}$, ισχύει $|z^n| = |z|^n$

6

(viii)

$$|z+w|^2 = |z|^2 + |w|^2 + 2 \operatorname{Real}(z\bar{w})$$

Πολύ Χρήσιμη

[η απόδειξη βασίζεται στο ότι:

$$\text{Εάν } a \in \mathbb{C}, \text{ τότε } a + \bar{a} = 2 \operatorname{Real}(a)]$$

Απόδειξη:

$$\begin{aligned} |z+w|^2 &= (z+w) \cdot (\bar{z} + \bar{w}) = \\ &= z\bar{z} + z\bar{w} + \bar{z}w + w\bar{w} = \\ &= |z|^2 + |w|^2 + z\bar{w} + \overline{(z\bar{w})} \Leftrightarrow \end{aligned}$$

$$\underline{|z+w|^2 = |z|^2 + |w|^2 + 2 \operatorname{Real}(z\bar{w})} \Leftrightarrow (\text{είναι το ίδιο με})$$

$$\underline{|z+w|^2 = |z|^2 + |w|^2 + 2 \operatorname{Real}(\bar{z}w)} \quad \text{ό.έ.δ.}$$

(ix)

$$|z-w|^2 = |z|^2 + |w|^2 - 2 \operatorname{Real}(z\bar{w})$$

Πολύ Χρήσιμη

[η απόδειξη βασίζεται στην ίδια ιδιότητα με πριν]

Απόδειξη:

$$\begin{aligned} |z-w|^2 &= (z-w) \cdot (\bar{z} - \bar{w}) = \\ &= z\bar{z} - z\bar{w} - \bar{z}w + w\bar{w} = \\ &= |z|^2 + |w|^2 - [z\bar{w} + \overline{(z\bar{w})}] \Leftrightarrow \end{aligned}$$

$$\underline{|z-w|^2 = |z|^2 + |w|^2 - 2 \operatorname{Real}(z\bar{w})} \Leftrightarrow (\text{είναι το ίδιο με})$$

$$\underline{|z-w|^2 = |z|^2 + |w|^2 - 2 \operatorname{Real}(\bar{z}w)} \quad \text{ό.έ.δ.}$$

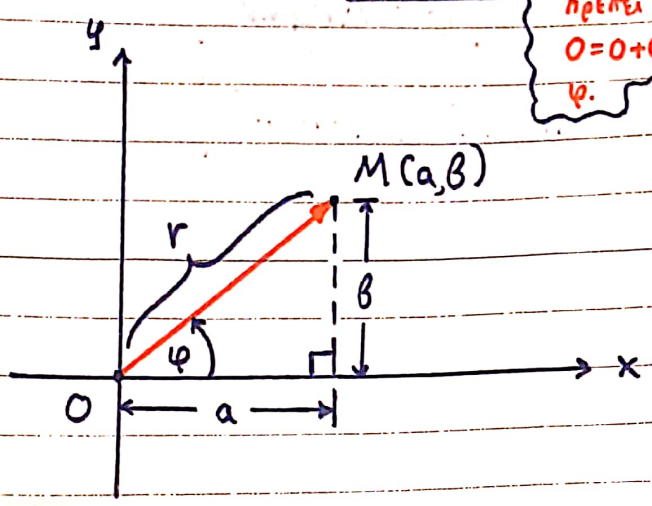
Τριγωνομετρική Μορφή Μιγαδικού Αριθμού.

(καθοριστικής σημασίας για πράξεις και κυρίως για ύψωση σε μεγάλες δυνάμεις)

Αν: $z = a + bi$

$z \neq 0$

Προσοχή! για να έχει τριγωνομετρική μορφή ένας μιγαδικός πρέπει υποχρεωτικά να είναι διδιφασος του $0 = 0 + 0i$, ώστε να μπορεί να οριστεί γωνία φ .

Είναι:

$a = r \cdot \cos \varphi$ k'

$b = r \cdot \sin \varphi$

Άρα: $z = a + bi \iff$

$z = r \cdot \cos \varphi + i \cdot r \cdot \sin \varphi \iff$

$z = r \cdot (\cos \varphi + i \sin \varphi) \iff$

$z = |z| \cdot (\cos \varphi + i \cdot \sin \varphi) \quad \textcircled{1}$

Τριγωνομετρική Μορφή του μιγαδικού z

Σχόλιο: Εάν η φ ικανοποιεί την $\textcircled{1}$ τότε και $\forall k \in \mathbb{Z}$, η $\varphi + 2k\pi$ επίσης ικανοποιεί την $\textcircled{1}$.

8

Ορισμός : Μια γωνία φ που ικανοποιεί την ① ονομάζεται όρισμα του z .

Η μοναδική $\varphi_0 \in [-\pi, \pi]$ που ικανοποιεί την ① ονομάζεται πρωτεύον όρισμα του z , και συμβολίζεται με:

$$\varphi_0 = \text{Arg}(z)$$

δηλ. $\text{Arg}(z) \in [-\pi, \pi]$

Πρόταση 1: Πολύ χρήσιμη, θα την χρησιμοποιούμε συνέχεια.

Έστω $z, w \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$ ($z, w \neq 0$ για να μπορεί να οριστεί τριγωνομετρική μορφή γ' αυτούς)

$$z = |z| \cdot (\cos \varphi + i \cdot \sin \varphi)$$

$$w = |w| \cdot (\cos \theta + i \cdot \sin \theta) \quad \text{τότε:}$$

Μιγαδικοί ίσοι $z = w \Leftrightarrow$ αν $\begin{cases} \bullet |z| = |w| & \text{μέτρα ίσα} \\ \bullet \exists k \in \mathbb{Z} \mid \varphi - \theta = 2k\pi & \text{ορίσματα που διαφέρουν κατά ακέραιο πολλαπλό του } 2\pi \end{cases}$

Απόδειξη:

$(\Leftarrow)$: άμεσο

$(\Rightarrow)$: Έστω ότι $z = w$

• Τότε $|z| = |w|$, προφανώς

• $z = w \xrightarrow[\text{αφού } z, w \neq 0]{|z| = |w| \neq 0} \cos \varphi + i \sin \varphi = \cos \theta + i \sin \theta \Rightarrow$

$$\begin{cases} \cos \varphi = \cos \theta & \textcircled{I} \\ \sin \varphi = \sin \theta & \textcircled{II} \end{cases}$$

$$\cos(\varphi - \theta) = \cos \varphi \cdot \cos \theta + \sin \varphi \cdot \sin \theta \stackrel{\textcircled{I}}{=} \cos^2 \varphi + \sin^2 \varphi = 1 \quad \textcircled{II}$$

$$\sin(\varphi - \theta) = \sin \varphi \cdot \cos \theta - \sin \theta \cdot \cos \varphi \stackrel{\textcircled{I}}{=} \sin \varphi \cdot \cos \varphi - \sin \varphi \cdot \cos \varphi = 0 \quad \textcircled{II}$$

Άρα $\exists k \in \mathbb{Z} \mid \varphi - \theta = 2k\pi$

Άρα ο.έ.δ.

Η Εκθετική Συνάρτηση e^z , $z \in \mathbb{C}$

Το ζήτημα είναι να το ορίσουμε για z φανταστικό γιατί τότε τελειώσαμε.

Κίνητρο: Θυμάμαι την Δυναμοσειρά της e^x

$$e^x = 1 + \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \frac{x^4}{4!} + \frac{x^5}{5!} + \frac{x^6}{6!} + \dots, \forall x \in \mathbb{R}$$

Θέτω $x = \beta i$, $\beta \in \mathbb{R}$ (κάπως περίεργο αλλά το κάνω)

$$e^{i\beta} = 1 + \frac{i\beta}{1!} + \frac{i^2\beta^2}{2!} + \frac{i^3\beta^3}{3!} + \frac{i^4\beta^4}{4!} + \frac{i^5\beta^5}{5!} + \frac{i^6\beta^6}{6!} + \dots =$$

$$= \left(1 + \frac{\beta}{1!} \cdot i - \frac{\beta^2}{2!} - \frac{\beta^3}{3!} \cdot i + \frac{\beta^4}{4!} + \frac{\beta^5}{5!} \cdot i - \frac{\beta^6}{6!} + \dots\right) =$$

$$\stackrel{(*)}{=} \left(1 - \frac{\beta^2}{2!} + \frac{\beta^4}{4!} - \frac{\beta^6}{6!} + \dots\right) + i \cdot \left(\frac{\beta}{1!} - \frac{\beta^3}{3!} + \frac{\beta^5}{5!} - \dots\right) =$$

$$= \underline{\cos \beta + i \cdot \sin \beta}$$

(άρα αν πρόκειται να ορίσω κάπως το $e^{i\beta}$ θα πρέπει να το ορίσω έτσι:

⊛ και εδώ ανακατάταξη τους όρους δυναμοσειράς χωρίς να ξέρω αν συγκλίνει απολύτως (περίεργο αλλά το κάνω)

(11)

Ορισμός 2: $\forall \beta \in \mathbb{R}$ ορίζουμε:

$$e^{i\beta} = \cos\beta + i \sin\beta$$

→ Τύπος του Euler

Ορισμός 3: Εάν $z = a + bi$, $a, \beta \in \mathbb{R}$,

ορίζουμε $e^z = e^a \cdot (\cos\beta + i \sin\beta) = e^a \cdot e^{i\beta}$

Ιδιότητες:

(i)

$\forall \beta \in \mathbb{R}$

$$|e^{i\beta}| = 1$$

(ii)

$\forall z \in \mathbb{C}$

$$|e^z| = e^{\operatorname{Re}(z)}$$

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

χρησιμοποιείται σε τριε

σε διάφορες ασκήσεις

(iii)

$$e^z \neq 0$$

$\forall z \in \mathbb{C}$

Απόδειξη:

Απ' την (ii) έχουμε $|e^z| = e^{\operatorname{Re}(z)} > 0$

αφού $a = \operatorname{Re}(z) \in \mathbb{R}$, άρα $|e^z| \neq 0 \Leftrightarrow$

$e^z \neq 0$, ὁ.ἔ.δ.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Το $e^z > 0$ είναι ΛΑΘΟΣ γιατί

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ διάταξη στους μιγαδικούς!

(iv)

$\forall z, w \in \mathbb{C}$,

$$e^{z+w} = e^z \cdot e^w$$

(v) Η εκθετική συνάρτηση e^z έχει $2\pi i$ - περιodicότητα

(όχι μόνο δεν είναι 1-1 όπως η $e^x, x \in \mathbb{R}$, αλλά επιπλέον είναι η' περιodicή)

$e^z = e^w \iff \exists k \in \mathbb{Z} \mid z - w = 2k\pi i$ ή αλλιώς $\downarrow$

$e^{z+2k\pi i} = e^z$

Απόδειξη:

$z = a + \beta i, w = \gamma + \delta i$

$e^z = e^w \iff e^a \cdot (\cos \beta + i \sin \beta) = e^\gamma \cdot (\cos \delta + i \sin \delta)$

Πρόταση 1 $\left\{ \begin{array}{l} e^a = e^\gamma \\ \exists k \in \mathbb{Z} \mid \beta - \delta = 2k\pi \end{array} \right.$ $\xleftrightarrow[\text{από } a, \gamma \in \mathbb{R}]{y = e^x \text{ είναι 1-1 στο } \mathbb{R}}$

$\begin{cases} a = \gamma & \textcircled{I} \\ \beta - \delta = 2k\pi, k \in \mathbb{Z} & \textcircled{II} \end{cases} \implies z - w = a + \beta i - \gamma - \delta i \stackrel{\textcircled{I}}{\iff}$

$z - w = (\beta - \delta) i \stackrel{\textcircled{II}}{\iff} \frac{\exists k \in \mathbb{Z} \text{ τέτοιο ώστε}}{2k\pi i}, \text{ ο.έ.δ.}$

(vi) $\forall z \in \mathbb{C}, \forall \lambda \in \mathbb{Z}, (e^z)^\lambda = e^{\lambda z}$

Απόδειξη: με επαγωγή

Τύπος De Moivre

$$\text{Αν } z = |z| \cdot (\cos \varphi + i \sin \varphi), \quad z \neq 0,$$

τότε $\forall n \in \mathbb{Z}$: (για κάθε εκθέτη ακέραιο)

$$z^n = |z|^n \cdot [\cos(n\varphi) + i \sin(n\varphi)]$$

Απόδειξη:

$$z = |z| \cdot e^{i\varphi}$$

$$z^n = |z|^n \cdot (e^{i\varphi})^n \quad \underline{\underline{(iv)}}$$

$$= |z|^n \cdot e^{in\varphi} =$$

$$= |z|^n \cdot [\cos(n\varphi) + i \sin(n\varphi)] \quad \underline{\underline{\text{ο.ε.δ.}}}$$

Εφαρμογή: $(1+i)^{10} = ;$

$$|1+i| = \sqrt{2} \quad , \text{ arg}$$

$$1+i = \sqrt{2} \cdot \left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} \right) =$$

$$= \sqrt{2} \cdot \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

αυτός είναι ο τρόπος
για να θίσκες τριγωνο-
μετρική μορφή
μικαδικού από καρτε-
σιανή.

$$\text{Άρα: } (1+i)^{10} = (\sqrt{2})^{10} \cdot \left[\cos \frac{10\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{10\pi}{4} \right] =$$

$$= 2^5 \cdot \left(\cos \frac{5\pi}{2} + i \cdot \sin \frac{5\pi}{2} \right) =$$

$$= 2^5 \cdot \left[\cos \left(2\pi + \frac{\pi}{2} \right) + i \cdot \sin \left(2\pi + \frac{\pi}{2} \right) \right] \Leftrightarrow$$

$$\underline{(1+i)^{10} = 2^5 \cdot (0+1i) = 32i}$$

Τύπος De Moivre

Αν $z \neq 0$ με $z = |z| \cdot e^{i\varphi} = |z| \cdot (\cos\varphi + i \cdot \sin\varphi)$

τότε:

$$z^n = |z|^n \cdot [\cos(n\varphi) + i \cdot \sin(n\varphi)], \forall n \in \mathbb{Z}$$

Συμπληρωματικά:

Εάν $z = |z| \cdot e^{i\varphi}$, $w = |w| \cdot e^{i\theta}$ με $z \neq 0$ και $w \neq 0$

(i) $z \cdot w = |z \cdot w| \cdot e^{i(\varphi + \theta)}$

που είναι κατ' ευθείαν σε τριγωνομετρική μορφή μιγαδικού αριθμού

(ii) $\frac{z}{w} = \left| \frac{z}{w} \right| \cdot e^{i(\varphi - \theta)}$

δηλ.:

$$\arg(z \cdot w) = \arg z + \arg w$$

$$\arg\left(\frac{z}{w}\right) = \arg z - \arg w$$

arg και όχι Arg, δηλ. ένα δυνατό όρισμα και όχι απαραίτητα το πρωτεύον όρισμα

δηλ.: Εάν φ, θ όρισμα των z, w τότε:

→ το $\varphi + \theta$ είναι ένα όρισμα του $z \cdot w$

→ το $\varphi - \theta$ είναι ένα όρισμα του $\frac{z}{w}$

Ρίζες Μιγαδικού Αριθμού

Ρίζες της Μονάδας

Αναζητούμε ρίζες της εξίσωσης: $z^n = 1$, $n \in \mathbb{N}$ (1) ($z \in \mathbb{C}$)

[π.χ. $z^5 = 1$, $z = 1$ αν $z \in \mathbb{C}$]

Εδώ φαίνεται η πολύ μεγάλη χρησιμότητα της Τριγωνομετρικής Μορφής και του τύπου De Moivre.

Έστω $z = |z| \cdot e^{i\varphi}$ μια ρίζα της εξίσωσης $z^n = 1$ με $-\pi < \varphi \leq \pi$ $\hookrightarrow$ προφανώς το 0 δεν είναι ρίζα της εξίσωσης, δηλ. οποιαδήποτε ρίζα της είναι $\neq 0$, άρα θα έχει τριγωνομετρική μορφή.

Άρα η (1) $\Leftrightarrow |z|^n \cdot e^{in\varphi} = 1 \cdot e^{i0} \Leftrightarrow$ (αναγκαστικά)

$$\begin{cases} |z|^n = 1 \\ n\varphi - 0 = 2k\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} |z| = 1 \\ n\varphi = 2k\pi \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} |z| = 1 \text{ (2)} \\ \varphi = \frac{2k\pi}{n}, k \in \mathbb{Z} \end{cases} \text{ σίγουρα οι ρίζες είναι μιγαδικοί με μέτρο 1}$$

Προσοχή! Αν όμως σταματήσουμε εδώ, έχουμε ότι μια εξίσωση n -οστού βαθμού έχει άπειρες ρίζες για όλα τα $k \in \mathbb{Z}$, ενώ ως n -οστού βαθμού μπορεί να έχει το πολύ n ρίζες.

Άλλωστε δεν έχει νόημα να έχουμε ρίζες για όλες τις άπειρες τιμές του $k \in \mathbb{Z}$, αφού αν π.χ. έχουμε μια ρίζα για $k=a$ τότε αυτή θα έχει άρρητο $\varphi = \frac{2a\pi}{n}$

και η ριζα για $k=a+n$ θα έχει ορισμα $\theta = \frac{2a\pi}{n} + 2\pi$, δηλ. τα ορισματα των 2 αυτων ριζων θα διαφέρουν κατα 2π , δηλ. οι δυο αυτες ριζες θα είναι ιδιες. Παρατηρούμε δηλ. ότι για τιμές του k εκτός ενός πεπερασμένου πλήθους, οι ριζες αρχίζουν και επαναλαμβάνονται.

Για αυτό κάνουμε το εξής:

Εαν $k \geq n$, εκτελώ την Ευκλείδεια Διαίρεση:

k	$ $	n
u	$ $	m

$u = 0, 1, 2, \dots, n-1$, άρα

$\varphi = \frac{2k\pi}{n} = \frac{2(m \cdot n + u)\pi}{n} = 2m\pi + \frac{2u\pi}{n} \Leftrightarrow$

$\varphi = 2m\pi + \frac{2u\pi}{n}$, $u = 0, 1, 2, \dots, n-1$, άρα

$z = |z| \cdot e^{i\varphi} \stackrel{|z|=1}{=} |z| \cdot e^{i(2m\pi + \frac{2u\pi}{n})} \Leftrightarrow (n \text{ } e^z \text{ είναι } 2\pi i \text{ } \text{περιοδική})$

$z = e^{i \frac{2u\pi}{n}}$, $u = 0, 1, 2, \dots, n-1$, άρα:

Θεώρημα:

για $n=0$ η εξίσωση δεν έχει νόημα γιατί γίνεται $1=1$ που ισχύει πάντα ως ταυτότητα

Για $n \geq 1$, οι n -οστές ριζες της μονάδος (δηλ. οι ριζες της εξίσωσης $z^n=1$) είναι οι:

→ τύπος αυτός χρησιμοποιείται απ' έφω

$z_u = e^{i \frac{2u\pi}{n}} = \cos\left(\frac{2u\pi}{n}\right) + i \cdot \sin\left(\frac{2u\pi}{n}\right)$, $u = 0, 1, 2, \dots, n-1$

- Παρατηρήσεις:
- 1) Οι n -οστές ριζες της μονάδος είναι n το πλήθος
  - 2) Είναι όλες διαφορετικές μεταξύ τους (δηλ. όλες έχουν πολ/τητα 1)
  - 3) Πάντα μια ριζα της μονάδος θα είναι το 1

Παράδειγμα:

Να λυθεί η εξίσωση $z^6 = 1$.

Λύση:

Για $u=0$: $z_0 = 1$ είναι πάντα ρίζα.

Για $u=1$: $z_1 = \cos\left(\frac{2\pi}{6}\right) + i \sin\left(\frac{2\pi}{6}\right) \Leftrightarrow z_1 = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i$

Για $u=2$: $z_2 = \cos\left(\frac{4\pi}{6}\right) + i \sin\left(\frac{4\pi}{6}\right) =$
 $= \cos\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) + i \sin\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) \Leftrightarrow z_2 = -\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i$

Για $u=3$: $z_3 = \cos\left(\frac{6\pi}{6}\right) + i \sin\left(\frac{6\pi}{6}\right) \Leftrightarrow z_3 = -1$

Για $u=4$: $z_4 = \cos\left(\frac{8\pi}{6}\right) + i \sin\left(\frac{8\pi}{6}\right) =$
 $= \cos\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right) + i \sin\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right) \Leftrightarrow z_4 = -\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i$

Για $u=5$: $z_5 = \cos\left(\frac{10\pi}{6}\right) + i \sin\left(\frac{10\pi}{6}\right) =$
 $= \cos\left(2\pi - \frac{\pi}{3}\right) + i \sin\left(2\pi - \frac{\pi}{3}\right) \Leftrightarrow z_5 = \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i$

Επομένως οι 6^{es} ρίζες της μονάδας είναι οι:

$$\pm 1, \pm \left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \right), \pm \left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i \right)$$

όπου το $\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i = \overline{\left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \right)}$

Παρατήρηση:

► Σχετικά με τις n-οσές ρίζες της μονάδας:

- αν n είναι άρτιος: τότε ρίζες είναι το ± 1 και οι άλλες ρίζες εμφανίζονται σε ζεύγη συζυγών και αντιθέτων.
- αν n είναι περιττός: τότε ρίζες είναι το $+1$ και οι άλλες ρίζες εμφανίζονται σε ζεύγη συζυγών.

► Σχετικά με τις n-οσές ρίζες ενός πραγματικού αριθμού:

Γενικά και για οποιοδήποτε $n \in \mathbb{N}$ με $n \geq 1$ οι n-οσές ρίζες ενός οποιουδήποτε πραγματικού αριθμού $a \in \mathbb{R}$ είναι αλληλοσυζυγείς μιγαδικοί αριθμοί, εμφανίζονται δηλ. σε ζεύγη συζυγών.

Γενίκευση για Ρίζες Μιγαδικού Αριθμού

Θεώρημα:

Οι ρίζες της εξίσωσης $z^n = a$, $a \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$:

Υποθέτω $a = |a| e^{i\theta}$

Οι ρίζες του μιγαδικού αριθμού a είναι:

$$z_u = \sqrt[n]{|a|} \cdot e^{i \left(\frac{\theta + 2u\pi}{n} \right)} \quad u = 0, 1, 2, \dots, n-1$$

Παράδειγμα: Να λυθεί η εξίσωση $z^3 = i$

$$z^3 = i = \cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2}$$

$$z_u = \sqrt[3]{|i|} \cdot e^{i \left(\frac{\pi/2 + 2u\pi}{3} \right)} \quad u = 0, 1, 2 \quad ; \text{ άρα}$$

$$\text{Για } u=0: z_0 = e^{i \frac{\pi}{6}} \Leftrightarrow z_0 = \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2} i$$

$$\text{Για } u=1: z_1 = e^{i \left(\frac{\pi/2 + 2\pi}{3} \right)} = e^{i \frac{5\pi}{6}}$$

$$= \cos \left(\frac{5\pi}{6} \right) + i \sin \left(\frac{5\pi}{6} \right) \Leftrightarrow z_1 = -\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2} i$$

$$\text{Για } u=2: z_2 = e^{i \left(\frac{\pi/2 + 4\pi}{3} \right)} = e^{i \frac{9\pi}{6}} = e^{i \frac{3\pi}{2}} =$$

$$= \cos \left(\frac{3\pi}{2} \right) + i \sin \left(\frac{3\pi}{2} \right) \Leftrightarrow z_2 = -i$$

Προσοχή! Δεν έχω ρίζες και τους συζυγείς μιγαδικούς γιατί η πολυωνυμική εξίσωση δεν έχει μόνο πραγματικούς συντελεστές.

Παρατήρηση: Για να εμφανίζονται οι μιγαδικές ρίζες σε ζεύγη συζυγών πρέπει η πολυωνυμική εξίσωση να έχει ΜΟΝΟ πραγματικούς συντελεστές.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ

(1) Απόδειξη τύπου n-οσής ρίζας κριτικής

$a = |a| \cdot e^{i\theta}$, θ ένα όρισμα του a .

Εάν $z^n = a$, τότε $z^n = \left(\sqrt[n]{|a|} \cdot e^{i\theta/n} \right)^n$

$$\Rightarrow \left(\frac{z}{\sqrt[n]{|a|} \cdot e^{i\theta/n}} \right)^n = 1 \Rightarrow \frac{z}{\sqrt[n]{|a|} \cdot e^{i\theta/n}} = e^{i \frac{2v\pi}{n}}$$

$v = 0, 1, \dots, n-1$

$$\Rightarrow z = \sqrt[n]{|a|} \cdot e^{i \frac{2v\pi + \theta}{n}}, \quad v = 0, 1, \dots, n-1.$$

(2) Εξισώσεις 2^{ου} βαθμού

$$\alpha z^2 + \beta z + \gamma = 0, \quad \alpha, \beta, \gamma \in \mathbb{R}, \alpha \neq 0$$

$$\Delta = \beta^2 - 4\alpha\gamma.$$

$$\text{Εάν } \Delta < 0, \text{ ρίζες: } z_{1,2} = \frac{-\beta \pm i\sqrt{|\Delta|}}{2\alpha}.$$

Π.χ. $z^2 + z + 1 = 0, \quad \Delta = -3, \quad z_{1,2} = \frac{-1 \pm i\sqrt{3}}{2}.$

(3) Πολυωνυμικές εξισώσεις

$$P(z) = a_k z^k + a_{k-1} z^{k-1} + \dots + a_1 z + a_0,$$

$$\underline{a_j \in \mathbb{R}}, \quad a_k \neq 0, \quad k \geq 1.$$

Πρόταση: Εάν $P(z_0) = 0$, τότε $P(\bar{z}_0) = 0$.

$$\underline{\text{Απόδειξη:}} \quad P(\bar{z}_0) = \sum_{j=0}^k a_j \bar{z}_0^j = \sum_{j=0}^k \overline{a_j z_0^j} =$$

$$= \overline{\sum_{j=0}^k a_j z_0^j} = \overline{P(z_0)} = \overline{0} = 0. \quad \square$$

Πρόσκληση: Εάν $P(z_0) = 0$, τότε z_0

$$(z - z_0)(z - \overline{z_0})$$

είναι παράγοντας του P .

π x. Να λυθεί η εξίσωση

$$P(z) = z^4 - z^3 + 2z^2 - z + 1 = 0$$

εν μία ρίζα είναι το i .

$(z+i)(z-i) = z^2 + 1$ παράγοντας τον P

$$P(z) \left| \begin{array}{l} z^2 + 1 \\ \hline \end{array} \right.$$

$$\cancel{\pi}(z) = z^2 - z + 1 \rightarrow \text{Ρίζες: } \frac{1 \pm i\sqrt{3}}{2}$$

Ρίζες του $P(z)$: $\pm i, \frac{1 \pm i\sqrt{3}}{2}$.

